

## **Rhagair**

Yn rhan o gyfrifoldeb ac atebolrwydd y Brifysgol i sicrhau bod arferion cyflogaeth foesegol ar waith, rydym wedi mabwysiadu Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar Gyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi. Mae'r Cod wedi'i lunio er mwyn sicrhau bod gweithwyr yng nghadwyni cyflenwi'r sector cyhoeddus yn cael eu cyflogi'n foesegol ac mewn modd sy'n cydymffurfio â chyfreithiau'r DU, yr UE a chyfraith ryngwladol, yn llythrennol ac o ran ysbryd. Wrth fabwysiadu'r Cod, rydym yn cytuno i gydymffurfio â 12 ymrwymiad a gynlluniwyd i ddileu caethwasiaeth fodern a chefnogi arferion cyflogaeth foesegol.

## **Gwerthoedd**

Trawsffurfiol

Creadigol ac  
Arloesol

Cynhwysol

Uchelgeisiol

Cydweithredol

Ym Mhrifysgol Aberystwyth rydym yn parchu a mwynhau cyfoeth yr amrywiaeth o ddiwyllianau, safbwyntiau a chefnidiroedd ledled y Brifysgol, tref Aberystwyth a'r ardal yn ehangach. Rydym yn hyrwyddo bod yn agored, yn onest ac yn barchus. Rydym yn ymgorffori'r gwerthoedd craidd hyn yn ein gwaith er mwyn sicrhau diwylliant foesegol i'n holl randdeiliaid, gan alluogi i'n strategaeth lwyddo.

## **Rhanddeiliaid**

### **Staff**

Mae Prifysgol Aberystwyth yn ymrwymedig i sicrhau bod ein harferion cyflogaeth yn cydymffurfio â'r gyfraith ac â safonau foesegol. Rydym hefyd yn cydnabod gwerth rhoi llais cryf i'r staff.

### **Cyflenwyr**

Mae Prifysgol Aberystwyth yn ymrwymedig i annog ein cyflenwyr i weithio i'r un safonau foesegol â'r rhai a ddefnyddir gan y Brifysgol.

### **Myfyrwyr a'r Gymuned yn Ehangach**

Mae Prifysgol Aberystwyth yn ymrwymedig i gyfleu ei gwerthoedd foesegol a chyfrifoldeb cymdeithasol fel bod ein cymuned yn ymwybodol o'n hegwyddorion a'n gweledigaeth.

## **Hyrwyddwr Gwrth-Gaethwasiaeth a Chyflogaeth Foesegol**

Y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol yw Hyrwyddwr Gwrth-Gaethwasiaeth a Chyflogaeth Foesegol y Brifysgol.

## **Caethwasiaeth Fodern a Hawliau Dynol**

Mae caethwasiaeth fodern yn drosedd ac yn ymyriad â hawliau dynol sylfaenol. Mae iddi lawer ffurf, megis caethwasiaeth, caethwasanaeth, gweithio gorfodol a gweithio trwy orfodaeth, a masnachu mewn pobl. Yr hyn sy'n gyffredin rhyngddynt yw bod rhyddid unigolyn yn cael ei amddifadu gan unigolyn arall er mwyn ymwela arnynt, yn bersonol neu'n fasnachol. Rydym wedi ymrwymo i sicrhau na cheir unrhyw gaethwasiaeth fodern na masnachu pobl yn ein cadwyni cyflenwi nac yn unrhyw ran o'n busnes. Yn unol â gofynion y Ddeddf Caethwasiaeth Fodern (2015), mae'r Brifysgol yn arddangos ei hymrwymiad trwy gyhoeddi [Datganiad Caethwasiaeth Fodern a Masnachu Pobl](#).

## **Recriwtio a Chyflogi Staff**

Mae'r Brifysgol yn cydnabod mai ei staff yw ei hadnodd pwysicaf a bod yn rhaid iddi, er mwyn cyflawni ei hamcanion strategol a gweithredol, ddenu a chadw pobl o'r ansawdd uchaf. Mae gan y Brifysgol ystod eang a neilltuol o anghenion staffio. Nod y Brifysgol yw sicrhau dull effeithiol, effeithlon a chyson o ddenu a dethol staff er mwyn diwallu'r gofynion hynny, gan gydymffurfio â'r ddeddfwriaeth gyfredol ar gyflogaeth a chydaddoldeb.

Mae'r Brifysgol yn cyflogi staff ar gontractau sy'n amrywio'n eang o ran eu telerau a'u hamodau er mwyn cwrdd ag anghenion y sefydliad. Mae'r Brifysgol yn mesur yr angen am hyblygrwydd, gan sicrhau ar yr un pryd bod staff yn cael eu cyflogi ar gontract mewn modd moesegol ac yn unol â'n safonau o ran cydraddoldeb.

Er mwyn sicrhau bod y safonau'n cael eu cwrdd, mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i hyfforddi ein rheolwyr sy'n cyflogi ym maes egwyddorion cyflogaeth foesegol. Rydym hefyd yn darparu [canllawiau](#) i reolwyr i sicrhau bod y dewis o gontractau a ddefnyddir ar gyfer staff yn foesegol ac yn addas ar gyfer y diben.

## **Cyflog Byw Gwirioneddol**

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi'i hachredu fel cyflogwr Cyflog Byw Gwirioneddol. Mae Prifysgol Aberystwyth yn cydnabod manteision lu talu'r cyflog byw, gan gynnwys gwella ansawdd bywyd staff, gwell cynhyrchiant gan y staff, a manteision i'r gymdeithas yn ehangach.

## **Undebau Llafur**

Mae Prifysgol Aberystwyth yn cefnogi'r system o fargeinio ar y cyd ac yn credu yn egwyddor ceisio datrys problemau o ran y berthynas â staff trwy drafod a chytuno. Mae'r Brifysgol yn cydnabod yr Undebau Llafur canlynol: Undeb y Prifysgolion a'r Colegau (UCU), UNITE ac UNISON.

Nid yw'r Brifysgol yn defnyddio cosbrestrau/rhestrau gwaharddedig ac mae'n ceisio sicrhau nad yw ein cyflenwyr yn gwneud hynny ychwaith.

## **Iechyd, Diogelwch a'r Amgylchedd**

Polisi Prifysgol Aberystwyth, cyn belled ag sy'n rhesymol ymarferol, ond yn unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol, y gofynion statudol a'r arferion gorau, yw sicrhau iechyd a diogelwch ei gweithwyr cyflogedig, ei myfyrwyr ac ymwelwyr sy'n dod i'r Brifysgol. Ystyria'r Brifysgol fod a wnelo gweithdrefnau iechyd a diogelwch â rheoli risg ac nid o angenrheidrwydd â chael gwared â risg yn llwyr.

Mae [Polisi Iechyd a Diogelwch y Brifysgol](#) yn amlinellu ymrwymiad Cyngor a Grŵp Gweithredol y Brifysgol i weithredu'r polisi, i ddarparu arweiniad yng nghyswllt iechyd a

diogelwch, ac i sicrhau bod ystyriaeth a chefnogaeth briodol yn cael eu rhoi i ddarpariaethau iechyd a diogelwch, fel sy'n briodol.

### **Caffael**

Mae Prifysgol Aberystwyth yn aelod o Gonsortiw Pwrcasu Addysg Uwch Cymru (HEPCW). Mae'r Consortiw yn gweithio'n effeithiol ochr yn ochr â'r consortia pwrcasu cyfatebol i brifysgolion y Deyrnas Unedig a grwpiau cenedlaethol. Mae mwyfwy o'n cyflenwyr yn y categorïau risg uwch o ran ystyriaethau'n ymwneud â chadwyni cyflenwi moesegol a chaethwasiaeth fodern wedi ymrwymo i God Sylfaenol y Fenter Masnachu Moesegol (ETI) ac mae Consortia Pwrcasu Prifysgolion y Deyrnas Unedig yn gweithio i sicrhau bod y cyflenwyr sy'n weddill yn y categorïau hyn yn ymuno â hwy. Seiliwyd Cod Sylfaenol yr ETI ar gonfensiynau'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol (ILO) ac mae'n god arferion llafur a gydnabyddir yn rhyngwladol, sy'n mynnu:

1. Bod cyflogaeth yn rhywbeth i'w ddewis yn rhydd;
2. Y dylid parchu rhyddid i ymgysylltu a'r hawl i gydfargeinio;
3. Bod amodau gwaith yn ddiogel a glanwaith;
4. Na ddylid defnyddio plant i wneud gwaith;
5. Y dylid talu cyflog byw;
6. Nad yw oriau gwaith yn ormodol;
7. Na ddylid gwahaniaethu ar unrhyw sail;
8. Y dylid darparu gwaith rheolaidd; ac
9. Na chaniateir triniaeth lem nac annynol.

Mae Prifysgol Aberystwyth hefyd yn rhan o nifer o gytundebau pwrcasu cydweithrediadol ar gyfer cyfarpar TGCh. Trwy'r cytundebau pwrcasu cydweithrediadol hyn, mae'r Brifysgol yn cefnogi egwyddorion Electronics Watch, sef mudiad monitro annibynnol sy'n gweithio i ennill parch i hawliau gweithwyr yn y diwydiant electronig byd-eang, trwy gyfrwng pwrcasu cyhoeddus cymdeithasol-gyfrifol yn Ewrop.

### **Adrodd a Chwestiynau**

Mae'r prosesau canlynol ar gael i randdeiliaid Prifysgol Aberystwyth ac aelodau o'r cyhoedd os hoffent godi cwestiynau neu bryderon:

#### ***Chwythu'r Chwiban***

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i'r safonau uchaf o ddiwylledd, cywirdeb ac atebolrwydd. Ei nod yw cynnal ei busnes mewn modd cyfrifol, gan gymryd i ystyriaeth ofynion y cyrff cyllido a'r safonau mewn bywyd cyhoeddus y manylir arnynt yn adroddiadau Pwyllgor Nolan, er enghraifft. Mae'r Brifysgol yn dymuno sicrhau bod unrhyw un sy'n datgelu drwgweithredu yn y gwaith yn gallu gwneud hynny heb ofni cosb. Gall aelodau o staff, myfyrwyr a chontractwyr sydd eisiau tynnu sylw at bryderon wneud hynny trwy ddilyn y broses sydd wedi'i hamlinellu ym [Mholisi Chwythu'r Chwiban y Brifysgol](#).

#### ***Cwynion***

Mae Prifysgol Aberystwyth yn ymrwymedig i ddarparu gwasanaeth a phrofiad o ansawdd uchel i staff, myfyrwyr ac aelodau o'r cyhoedd. Ymdrechwn i wneud ein holl waith mewn modd moesegol a phroffesiynol.

Serch hynny, efallai y ceir achlysuron prin pan fydd camgymeriad yn digwydd ac/neu pan fydd unigolion yn teimlo nad yw PA wedi cwrdd â'u disgwyliadau. Dan amgylchiadau o'r fath, anogir unigolion i roi adborth i PA, ac mae ganddynt yr un hawl i gyflwyno cwyn. Mae arnom angen gwybod pan fydd pethau'n mynd o'u lle er mwyn gallu unioni'r sefyllfa a, lle bo'n briodol, gwneud gwelliannau ar gyfer y dyfodol. Gall unrhyw un sydd eisiau cwyno wneud hynny gan ddefnyddio [Trefn Gwyno'r Brifysgol](#).

### **Cwestiynau**

Os oes gan sefydliad neu unigolyn gwestiynau am y datganiad polisi hwn, neu bryderon ynghylch sut y mae'n cael ei roi ar waith, gallant gysylltu â'r Brifysgol ar 01970 622002 neu ar is-ganghellor@aber.ac.uk.

### **Adolygu'r Polisi**

Bydd y polisi hwn yn cael ei adolygu er mwyn sicrhau ein bod yn parhau i gydymffurfio â'r ddeddfwriaeth ac â'r arfer da. Cynhelir yr adolygiad mewn cydweithrediad â'r undebau llafur cydnabyddedig a bydd unrhyw newidiadau a gynigir yn cael eu cyflwyno i'r pwyllgor perthnasol priodol, i Weithrediaeth y Brifysgol ac i'r Cyngor os oes angen.